Παρασκευή, 23 Μαρτίου 2012

Ξεκίνησαν από τη δημοτική αρχή Μαλεβιζίου οι διαδικασίες προστασίας και ανάδειξης του ενετικού φρουρίου Malvicino ή Malvesin ή Καστέλι Μαλεβίζι, από το οποίο προήλθε και η ονομασία ολόκληρης της ομώνυμης επαρχίας και του δήμου Μαλεβιζίου. Ο δήμαρχος Κ. Μαμουλάκης και ο αντιδήμαρχος Χ. Κουτσογιάννης, κατόπιν συνεννόησης με την αρμόδια 13η Εφορία Βυζαντινών αρχαιοτήτων, ήρθαν σε επαφή με τους ιδιοκτήτες του χώρου όπου βρίσκεται το σημαντικό αυτό μνημείο, προκειμένου να επιτευχθεί η παραχώρησή του στο δήμο, όπως και έγινε. Αμέσως μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών, ο δήμαρχος Κώστας Μαμουλάκης, τόνισε σε δηλώσεις του την αναγκαιότητα προστασίας του εν λόγω μνημείου, το οποίο κινδυνεύει άμεσα από την εντατική καλλιέργεια του χώρου. Παράλληλα υπογράμμισε ότι: «Η δημοτική αρχή Μαλεβιζίου, δεν θα μπορούσε να μείνει αμέτοχη μπροστά στην εικόνα εγκατάλειψης και λήθης, ενός τόσο σημαντικού μνημείου, το οποίο εκ των πραγμάτων αποτελεί σύμβολο του δήμου μας αλλά και της περιοχής μας γενικότερα. Και μόνο από το γεγονός ότι ο προσδιορισμός μας ως Μαλεβιζιωτών προέρχεται ακριβώς από αυτό το σχεδόν ξεχασμένο σήμερα, φρούριο, επιβάλει την ευαισθητοποίηση όλων μας για την προστασία και την ανάδειξή του. Αυτό αποτελούσε ηθική υποχρέωση της δημοτικής αρχής και είμαι συγκινημένος για την υλοποίηση μιας ακόμα δέσμευσής μας. Ο επόμενος στόχος μας, πάντα σε συνεργασία με την αρμόδια Εφορεία Αρχαιοτήτων, είναι ο καθαρισμός του χώρου και η διερεύνηση όλων των καταλοίπων του φρουρίου, ώστε να μπορέσουμε για πρώτη φορά να κατανοήσουμε τη μορφή και την έκταση του σπουδαίου αυτού μνημείου, που αποτελεί ένα πραγματικό σύμβολο για την περιοχή».

Το Καστέλι Μαλεβιζίου

Το φρούριο Malvicino βρίσκεται πάνω σε λόφο πολύ κοντά στο χωριό Κεραμούτσι, σε θέση που και σήμερα φέρει την ονομασία Καστέλι Μαλεβίζι. Καταλαμβάνει μια εξαιρετική θέση στην ενδοχώρα του νομού, η οποία προσφέρει εξαιρετική θέα στο σύνολο σχεδόν της Επαρχίας Μαλεβιζίου. Αξίζει ακόμα να αναφερθεί ότι από το θέση του φρουρίου είναι ορατό το Παλιόκαστρο, το φρούριο Τεμένους και το Φρούριο της Μέλισσας στην περιοχή του Αγίου Θωμά. Αποτελούσε δηλαδή μέρος ενός πυκνού και καλά οργανωμένου δικτύου πολυάριθμων στρατηγικών θέσεων που έλεγχαν κάθε κίνηση στο εσωτερικό του νησιού. Το Καστέλλι Μαλεβιζίου πιστεύεται πως οικοδομήθηκε από τον αρχιπειρατή Enrico Pescatore, κατά τη ολιγόχρονη Γενουατική κατοχή της Κρήτης (1206-1211). Για την ονομασία του φρουρίου πιο πιθανή είναι οι άποψη ότι αυτή σχετίζεται με τις πολεμικές μηχανές malvicini, που σημαίνει κακός γείτονας, με τις οποίες προφανώς ήταν εφοδιασμένο. Υπάρχει όμως και η άποψη ότι ο χαρακτηρισμός αυτός, αναφέρεται στη γειτνίαση του φρουρίου με τις περιοχές του ορεινού Μαλεβιζίου και του Μυλοποτάμου, τις οποίες φοβούνταν οι κατακτητές, ως έδρες των Κρητών επαναστατών.

Κατά την ανακατάληψη του νησιού από του Βενετούς συνεχίστηκε η λειτουργία του ως φρουρίου και αποτέλεσε σημείο αναφοράς για την ευρύτερη περιοχή. Κατά το μεγάλο και καταστροφικό σεισμό που έπληξε την Κρήτη το 1303 αναφέρεται ότι το Φρούριο καταστράφηκε ολοκληρωτικά μαζί με τους πύργους του και ανοικοδομήθηκε εκ νέου σε σχέδια Ενετών μηχανικών. Κατά τη μεγάλη επανάσταση των Καλλεργών του 1363, που οδήγησε στην ολιγόχρονη αυτονόμηση της Κρήτης από τους Βενετούς και την ανακήρυξη της «Δημοκρατίας του Αγίου Τίτου», μεγάλη επαναστατική δύναμη με επικεφαλής τον Ιωάννη Καλλέργη πολιόρκησε το Φρούριο και, αφού σκότωσε τον Διοικητή Νικόλαο Δάνδολο, λεηλάτησε το φρούριο και κατέστρεψε τα σπίτια που υπήρχαν μέσα.

Μετά την καταστολή της επανάστασης και την ειρήνευση στο νησί, οι βενετικές αρχές εκτιμώντας τη στρατηγική σημασία του Φρουρίου αποφάσισαν να το οικοδομήσουν ξανά αλλά εμποδίστηκαν από τους επαναστάτες.
Κατά την επίσκεψή του στη θέση το 1900, ο Gerola βρήκε ελάχιστα ίχνη, υπολείμματα χαμηλού τείχους πάχους 1,25μ. και σχεδίασε ένα τετράγωνο πύργο, μόνο απομεινάρι του Καστελιού.
Σήμερα διακρίνεται μια ισχυρή γωνία του εξωτερικού περιβόλου του φρουρίου και διακρίνεται ένα έξαρμα όπου ήταν χτισμένος ένας μικρός πύργος που καταστράφηκε τις τελευταίες δεκαετίες. Σημαντικές ενδείξεις υπάρχουν όμως για το σύνολο σχεδόν του εξωτερικού περιβόλου του φρουρίου και πιθανολογείται ότι οι μελλοντικές έρευνες και καθαρισμοί θα βοηθήσουν ώστε να ανασυντεθεί, για πρώτη φορά, το σχέδιο του ονομαστού αυτού μνημείου.
{gallery}../ArticleImages/Grafeio_Typou/Deltia_Typou/2012/03/2012_03_23_frourio_malvicino{/gallery}